

1735 - Verkoop certificaten aan ex-echtgenoot tegen lage prijs leidt niet tot schenking

Rechtbank Gelderland, 18 september 2018, nr. AWB-17_983
Successiewet 1956
V-N Vandaag 2018/2112
ECLI:NL:RBGEL:2018:4002

Essentie

Rechtbank Gelderland oordeelt dat de inspecteur niet aannemelijk maakt dat Y de wil had om X te bevoordelen. Dat Y de bevoordeling van X voor lief heeft genomen, is daartoe onvoldoende. De rechtbank vernietigt de aanslag schenkbelasting.

In het kader van hun echtscheiding worden in 2005 4660 certificaten van aandelen C bv aan belanghebbende, X, toegekend, en 4220 aan Y, de ex-echtgenote van X. De intrinsieke waarde van de certificaten is op dat moment circa € 14,1 mln. In 2012 biedt Y de certificaten te koop aan X aan. X is bereid om € 1 mln te betalen. Q, de advocaat van Y, raadt haar af om dat bod te accepteren, omdat de certificaten een stuk meer waard zijn. Kennelijk gedreven door geldgebrek besluit Y toch om het aanbod te accepteren. De inspecteur is van mening dat er sprake is van een schenking, en legt een aanslag schenkbelasting aan X op naar een belaste verkrijging van bijna € 6 mln. X is het niet eens met deze aanslag.

Rechtbank Gelderland oordeelt dat de inspecteur niet aannemelijk maakt dat Y de wil had om X te bevoordelen. Volgens de rechtbank is daartoe onvoldoende, zoals de inspecteur aanvoert, dat Y de bevoordeling van X voor lief heeft genomen. De rechtbank wijst er vervolgens op dat Y in financiële problemen verkeerde en door de verkoop van de certificaten snel aan geld wilde komen. Volgens de rechtbank verkoos Y blijkbaar geld op korte termijn boven een mogelijk hogere opbrengst op langere termijn. Nu de wil bij Y ontbrak om X te bevoordelen, is er geen sprake van een schenking. De rechtbank vernietigt de aanslag schenkbelasting.

Zie ook

- **V-N Vandaag 2018/2112**
- **V-N 2002/35.33 en BNB 2002/317**
- **BNB 1994/261**

Wenk

- Y is ex-echtgenote van belanghebbende X. Bij de echtscheiding in 2005 heeft Y 4220 en X 4660 certificaten van aandelen C gekregen. De intrinsieke waarde van alle aandelen was in 2005 circa € 14,1 mln.
- In 2012 biedt Y haar certificaten te koop aan X aan. X wil er € 1 mln voor betalen.
- De advocaat van Y raadt haar af dit bod te accepteren. Uit zijn brief aan Y blijkt dat de boekwaarde van haar pakket circa € 7 mln waard moet zijn (gebaseerd op de publicatiestukken ultimo 2011).
- Desondanks verkoopt Y haar pakket aan X voor € 1 mln.
- De inspecteur ziet hierin een schenking en legt een aanslag schenkbelasting op van € 6 mln. Die aanslag is verklaarbaar: de (boek)waarde van het totale pakket is € 14,7 mln. De waarde van het belang van Y is dan 4220/8880 maal € 14,7 mln is € 6995 mln. Zij ontvangt € 1 mln. Resterend een bedrag van € 5990. In zijn pleitnota verlaagt de inspecteur de aanslag naar € 4,7 mio. Dit op basis van een waarde van 8 mln min een afslag van 30%. Kennelijk is het belang van Y eerst € 1 mln hoger gewaardeerd en wordt een afslag wegens incurantheid van 30% billijk geacht. Uit de feiten blijkt niet dat het om een aanmerkelijk belang gaat. Mocht dat wel zo zijn, dan was een latentie voor de aanmerkelijk belangbelasting op zijn plaats
- Om een schenking te constateren, moet aan drie vereisten zijn voldaan: de begiftigde moet verrijken, de schenker moet verarmen en er moet sprake zijn van vrijgevigheid.

- De inspecteur doet een beroep op Hoge Raad 15 juni 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC5687 (*BNB* 1994/261). In die zaak draaide het om een echtscheiding waarbij mevrouw volgens het huwelijksgoederenregime recht had op circa NLG 27,5 mln, maar bij de verdeling genoegen nam met NLG 7,5 mln. Haar man werd overbedeeld voor een bedrag van circa NLG 20 mln. Hier oordeelde de Hoge Raad dat sprake was van een schenking. Deze zaak is niet te vergelijken met de procedure voor Rechtbank Gelderland. In de onderhavige procedure was de echtscheiding al 7 jaar eerder uitgesproken en de goederengemeenschap verdeeld.
- De inspecteur stelt dat Y de verrijking van haar ex-echtgenoot voor lief nam en daarmee bestond, volgens de inspecteur, de wil te verrijken. In het algemeen is het echter niet gebruikelijk dat iemand zijn of haar ex-partner uit vrijgevigheid € 4,7 (of € 6 mln?) schenkt.
- Bovendien is van belang of de wil om te bevoordelen aanwezig is. Het bewustzijn dat iemand verrijkt, is niet voldoende (zie Hoge Raad 12 juli 2002, *V-N* 2002/35.33). In dit geval was Y zich ongetwijfeld bewust van het feit dat X werd verrijkt.
- In deze procedure oordeelt de rechtbank dat het element van vrijgevigheid, ontbreekt. Y had kennelijk geldgebrek en wilde hoe dan ook haar pakket verzilveren. Desnoods tegen een lage prijs. Daardoor wordt de wil om te bevoordelen volgens de rechtbank niet aanwezig geacht.

Tip! Een overbedeling van een echtgenoot door de andere echtgenoot bij de afronding van de echtscheiding leidt meestal tot een belaste schenking. Dat is slechts te voorkomen als er sprake is van een natuurlijke verbintenis, ofwel een dringende morele reden om iemand financieel te helpen. De bewijslast ligt dan bij de belastingplichtige.

Tip! In familieverhoudingen (bijvoorbeeld ouders – kinderen) wordt vrijgevigheid al snel verondersteld. Pas dus op met vermogensoverdrachten in de familiesfeer als het niet de bedoeling is te schenken.

Let op! Correspondentie van een adviseur kan onderdeel uitmaken van processtukken zonder dat de adviseur daar invloed op heeft. Wees dus alert op wat u schrijft.

Drs. P.A. Schut RB (Schut & Bruggink Estate Planners B.V. te Haarlem)